

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τμήμα Κλασικών Σπουδών
και Φιλοσοφίας

Πρόσκληση σε διάλεξη

Το Τμήμα Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Κύπρου σας προσκαλεί στην πρώτη συνάντηση του επιστημονικού colloquium του Τμήματος για το εαρινό εξάμηνο 2016/2017, η οποία θα πραγματοποιηθεί την **Τρίτη 31 Ιανουαρίου, ώρα 19:30**, στην αίθουσα **E116** (κεντρικό κτήριο Καλλιπόλεως) με θέμα:

Παραμύθι, παραβολή και πολιτική: Η δίκη των σκύλων στους *Σφήκες* του Αριστοφάνη

Ομιλητής:

Ιωάννης Κωνσταντάκος
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Περίληψη ανακοίνωσης

Η σπαρταριστή σκηνή της δίκης των σκύλων (*Σφήκες* 835–994) αποτελεί ελεύθερη φανταστική σύνθεση του Αριστοφάνη, όπου συναρμολογούνται ποικίλα μοτίβα και αφηγηματικά σχήματα από την παράδοση των παραμυθιών, ιδίως από το ρεπερτόριο των αισώπειων μύθων. Το δικαστήριο των ζώων, τα ζωντανεμένα σύνεργα του νοικοκυριού, η αντιπαράθεση σκυλιών με αντίθετες ιδιότητες, καθώς και η θηριομορφική απεικόνιση των αντίπαλων δημαγωγών βρίσκουν αντιστοιχίες τόσο στο αρχαίο αισωπικό corpus όσο και στο λαϊκό φαντασιακό. Ο γέρο-δικαστής Φιλοκλέων ομολογεί πως απολαμβάνει κατεξοχήν την αφήγηση ιστοριών του Αισώπου από τους διαδίκους. Γι' αυτό η ιδιωτική δίκη που οργανώνεται για χάρη του παίρνει τη μορφή ενός σκηνικά ζωντανεμένου μεγαμύθου με ζώα.

Ο Αριστοφάνης επενδύει τα παραμυθιακά υλικά με πολιτικό συμβολισμό και ιδεολογική στόχευση. Η αντιδικία των δύο σκύλων γελοιογραφεί τη διαπάλη μεταξύ δημόσιων ανδρών της Αθήνας. Εκτός από τα αφηγηματικά μοτίβα, πολιτικοποιείται η διπλή νοηματική κωδικοποίηση του αισώπειου μύθου, ο οποίος είναι εξ ορισμού αφήγηση με μεταφορική σημασία. Στη δημιουργία του Αριστοφάνη, το σημαντικό ή «δίδαγμα» του μύθου δεν αφορά συνηθισμένο ηθικό ελάττωμα ή συνθήκη της γενικής εμπειρίας αλλά επίκαιρα γεγονότα της σύγχρονης με τον ποιητή Αθήνας. Ο Αριστοφάνης συνδυάζει σε πρωτότυπη σύνθεση τις αντίρροπες τάσεις της προγενέστερης κωμικής δραματουργίας: οι πρώτες ύλες των φανταστικών κωμωδιών του Κράτητος ζυμώνονται με την τεχνική της πολιτικής αλληγορίας που είχε αναπτύξει ο Κρατίτος. Έτσι η αριστοφανική παραμυθοκωμωδία αποκτάει απήχηση στη συλλογική ζωή της πόλης: ο παραμυθιάς γίνεται διδάσκαλος του δήμου.